
ПРО КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ПОБУДОВИ ПЕРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МЕРЕЖІ НАВЧАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА ОСВІТНІХ ПОСЛУГ СВІТОСВІТ®

Вступ. Формування та подальший розвиток загального інформаційного науково-освітнього простору в Україні потребує розв'язання багатьох проблем та задач. Загальний перелік завдань, які потрібно вирішити для створення загальноукраїнського науково-освітнього середовища, наведено в [1,2].

Розвиток Інтернету, на жаль, не може приховати реальні труднощі, з якими, як це не парадоксально, ми маємо справу на початку ХХІ сторіччя, якщо потрібно отримати доступ до відповідної нашим потребам недорогої (у фінансовому розумінні) інформації. Тим більше, якщо така інформація має бути призначена та адаптована для відповідних категорій користувачів: школярів (абітурієнтів), студентів, слухачів курсів підвищення кваліфікації і тому подібних.

Постановка задачі дослідження. Основним завданням дослідження є синтез концептуальних положень організаційного, технічного, технологічного та економічного характеру, спрямованих на створення основних принципів побудови Інтернет-проекту, основна мета якого — створення максимально зручних умов для інформаційної взаємодії усіх учасників освітнього процесу в Україні.

Основні передумови розробки проектних рішень.

- Економічні передумови.
 - Для споживача навчальної інформації та освітніх послуг:
 - значні витрати коштів, часу, матеріальних ресурсів на підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації персоналу.
 - Для ВНЗ:
 - висока собівартість робіт, пов'язаних з навчальним та науково-методичним процесами.
- Соціальні передумови.
 - Необхідність здійснення перепідготовки безробітних.
 - Обмежена доступність вищої освіти для малозабезпечених верств населення, інвалідів.
 - Неможливість здійснення безперервної професійної перепідготовки персоналу.
- Організаційні передумови.
 - Обмеженість в часі та просторі.
 - Географічна віддаленість слухачів від наукових та освітніх центрів.
- Технологічні передумови.
 - Значний розрив між можливостями сучасних інформаційних технологій та паперовими технологіями, які використовуються в сучасних ВНЗ.
 - Наявність у ВНЗ достатнього технічного забезпечення.
 - Достатній розвиток українського Інтернету.
- Інформаційні передумови.
 - Відсутність або функціональна та технологічна обмеженість українських Інтернет - ресурсів в сфері вищої освіти.
 - Відсутність ефективної інформаційної взаємодії як ВНЗ з підприємствами реального сектору економіки, так і між самими ВНЗ.

Матеріали дослідження. В Інтернеті є все, окрім порядку. Труднощі доступу до інформації (особливо до потрібної) мають природу в самих характеристиках інформації, а вже потім — в слабості засобів доступу до неї. Гіпотетично в Інтернеті за допомогою сукупності пошукових машин можна знайти практично будь-яку інформацію відкритого доступу. Користувач при цьому повинен кваліфіковано скласти запит (а це вже окреме мистецтво), переглянути безліч посилань, більшість з яких не має ніякого відношення до того, що він шукає, і в результаті виявиться, що саме те посилання, яке йому найбільш потрібне, веде на сайт, який з якихось причин вже не працює. При цьому немає ніяких гарантій, що пошук зроблено у повному обсязі, і що, переглядаючи цю нескінченну масу посилань, користувач не забуде про свій початковий запит і не почне вільну подорож просторами Інтернету.

Електронні документи Інтернету (і не тільки) загалом дуже погано або взагалі не структуровані, дуже рідко організовані у відповідності до будь-якої загальноприйнятої класифікації. Крім того, Інтернет досить ненадійне джерело інформації при виконанні робіт регулярного характеру. Дуже часто буває так, що цікава і потрібна інформація виникає на сайтах, які потім кудись зникають.

Як сказано в [3], «портали должны изменить сложившуюся ситуацию». При цьому під поняттям «портал» треба розуміти не «портал міста Урюпинська» за яскравим виразом тих же авторів, а наступне визначення:

Портал— це мережевий аналог дуже великого гіпермаркету, заходячи до якого покупець має гарантовану можливість якісного обслуговування (повнота, достовірність, зручність пошуку, упорядкованість інформації відповідно до звичних класифікаційних схем і тому подібне) за наперед визначеним напрямком інформаційного вмісту (контенту).

На даний час класифікація порталів за типами дуже широка. В нашому проекті розглядаються в основному портали типу OBC (On-line Business Centers), B2C, B2B, EIP (Enterprise Information Portals) та, можливо, ASP (Application Service Providers).

Перша загальноукраїнська мережа навчальної інформації та освітніх послуг «СВІТОСВІТ»[®] — це Інтернет-проект, основним завданням якого є об'єднання інформаційних ресурсів освітньої системи України у загальний структурований інформаційний простір в українському сегменті Інтернету. Загалом, це інформаційна система, яку розроблено з використанням сучасних Інтернет технологій і технологій управління базами даних та реалізовано у вигляді системи порталів.

Цільова спрямованість проекту — створення програмного середовища, за допомогою якого вирішуються завдання:

- ✓ безперервного навчання протягом всього життя;
- ✓ підвищення кваліфікації та перепідготовка кадрів;
- ✓ зниження собівартості методичного та навчального процесу, та, як наслідок, зниження ціни освітніх послуг;
- ✓ підтримки реальних навчальних процесів, в першу чергу у післядипломному навчанні, екстернаті, заочному та вечірньому навчанні;
- ✓ розвитку технологій електронного, у тому числі дистанційного, навчання і використання їх для запровадження в Україні системи навчання протягом усього життя;
- ✓ функціональної підтримки навчального процесу при стаціонарному навчанні;
- ✓ створення повноцінної інфраструктури віртуального вищого навчального закладу;
- ✓ досягнення нової якості навчально-виховного та навчально-методичного процесів;
- ✓ забезпечення ефективної підтримки прийняття рішень та контролю за їх виконанням на усіх рівнях управління ВНЗ;
- ✓ підтримки наукового інформаційного середовища;
- ✓ розробка, впровадження та легалізація програмного забезпечення будь-яким учасником проекту;
- ✓ забезпечення захисту авторських прав інтелектуальної власності;
- ✓ розвитку системи персональних та корпоративних освітніх Інтернет-ресурсів та багато інших.

Розвиток національної науково-освітньої мережі «УРАН» [1], особливо після підключення її до європейської науково-освітньої мережі GEANT, дає надію на те, що вищі навчальні заклади України направлять свої зусилля на підвищення якості електронних навчальних матеріалів, перевірку знань та вмінь, а не будуть розпорюшувати ресурси на боротьбу за якість мережевих з'єднань.

Мережа «СВІТОСВІТ»[®] — це програмне, а не апаратне середовище, яке має можливість розвиватись як в мережі Інтернет, так і в спеціалізованих, у тому числі локальних, мережах.

Концепція створення та подальшого розвитку мережі навчальної інформації та освітніх послуг «СВІТОСВІТ»[®] базується на наступних принципах:

- відкритість;
- доступність (як організаційна, так і фінансова) для всіх учасників;
- платність — можливість додаткового підвищення доходів або зменшення витрат усіх учасників мережі;
- захист персональної інформації;
- простота створення та управління власними Інтернет-ресурсами для усіх учасників мережі;
- доступність інформації та можливість керувати нею з будь-якої точки світу.

Висновки. Перша загальноукраїнська мережа навчальної інформації та освітніх послуг «СВІТОСВІТ»[®] створена саме з метою надання можливостей навчальним закладам вирішувати завдання підвищення якості освіти на системній основі за допомогою найсучасніших технологічних рішень та програмних засобів. У мережі надаються всі можливості для реалізації університетами та іншими навчальними закладами України самих амбіційних та передових освітянських проектів.

Література

1. Державна програма "Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці на 2006-2010 роки": Міністерство освіти і науки України. — К., 2005.
2. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004-2015 роки) «Шляхом Європейської Інтеграції» / Авт. кол.: А.С. Гальчинський, В.М. Геєць та ін; Нац. ін-т стратег. дослідж., Ін-т екон. прогнозування НАН України, М-во економіки та з питань європ. інтегр. України. — К.: ІВЦ Держкомстату України, 2004. — 416 с.
3. Образовательные порталы России. Выпуск 1, М.: Технопечать, 2004. — 148с.